

fiddelser hørende Bøndergods til fuldkommen Eiendom. Hvad der passerede i denne Anledning, skal jeg gjøre opmærksom paa, at jeg refererer efter et Blad, som af Justitsministeren er erkjendt for at være et officielt Blad, og altsaa er det, jeg her anfører, at ansee som fuldkommen officielt. Der blev da, først imellem Justitsministeren og Indenrigsministeren, og siden for det samlede Statsraad, sat adskillige Punkter under Overveielse med Hensyn til saadanne udsiedende Bevillinger, og angaaende dette Punkt her, om Lehnscntrollen, da anføres der, at det „baåde vilde blive byrdefuldt og tidsspildende for vedkommende Lehnscntrollen eller Stamhuusbesidder og uoverkommelig for Lehnscntrollen, naar ethvert Salg og enhver Udsættelse af indkomne Kjøbesummer skal indstilles til Justitsministeriets Approbation“. Justitsministeren gif altsaa ud fra, at den Control, som skulde føres af ham, vilde blive byrdefuld og tidsspildende for Stamhuusbesidderen og uoverkommelig for ham selv. Det hedder derefter, at af disse Grunde „har man formeent, at Sagen rettest blev at afgjøre paa den Maade, at den, der ansøgte og erholdt Bevilling til at afhænde Bøndergodset til fuldkommen Eiendom, havde, efter foregaaende Overeenskomst med nærmeste Successor samt med een eller flere andre fuldmyndige Successionsberettigede udenfor Besidderens egen Descendents at bringe to kyndige, paalidelige, med Forholdene bekendte, vederhæftige Mænd i Forslag til, som curatores fideicommissi, i Forbindelse med Besidderen selv, at besørge Afhændelsen og Pengenes Udsættelse og derfor at aflægge Regnskab“. Dette blev erkjendt rigtigt, først af de to ærede Ministre og siden af Statsraadet, og i Genhold dertil udfærdigedes disse Bevillinger, som oftere have været omtalte her, til at overdrage Fæstegodset til fri Selveiendom, istedetfor at man før kun havde meddeelt Bevilling til at overdrage til Arvefæste. I indeværende Aar indkom der en Ansøgning fra en af Landets Lehnscntrollere, Grev Knuth, om en Bevilling til at sælge til fri Eiendom, og hvori han tillige ansøgte om at blive fritagen for denne Controlling af tvende curatores fideicommissi; Spørgsmaalet blev altsaa paaany taget under Overveielse i Ministeriet.

Det siges da altsaa, at Ministeriet havde vedtaget, at Controllen skulde føres paa den omhandlede Maade, deels for at sikre vedkommende Lehnscntrollen eller Stamhuusbesidderens succesionsberettigede Familie, at Bøndergodset kunde blive afhændet til dets virkelige Værdi, og at Pengene blev indbetalte og gjorde frugtbringende imod betryggende Sikkerhed, deels da Bøndergoderne efter de concrete Omstændigheder kunde have en høist forskjellig Salgsværdi, saa var det ogsaa derfor af Bigtighed, at Normalsummen blev bestemt efter den omhyggeligste Undersøgelse, og deels endelig, fordi det Arbejde, der ellers vilde blive paadraget Justitsministeren, hvilket benævntes som vidtløftigt og besværligt, ikke alene at skulle anføre Undersøgelser og Beregninger over den foreslaaede Normalsum for ethvert enkelt Gods, men ogsaa at kontrollere enhver Afhændelse og de derved indkomne Penges Anbringelse, naar Sagen fik nogen Fremgang, maatte befrygtes at kunne blive et uoverkommeligt Arbejde for Justitsministeren, uden en Forøgelse af de Kræfter, der nu staae til hans Raadighed; og der føies tillige til, at det ingenlunde kan erkjendes, at en saadan Medvirkning af curatores fideicommissi skulde blive ubehagelig eller byrdefuld for vedkommende Majorats Besidder, da han selv skal foreslaae disse Mænd, og dertil altsaa kan vælge saadanne, hvis Ansøkelser han kjendte, og som han havde Tillid til, hvorfor denne Sagens Ordning snarere maa ansees som en Lettelse og Fordeel for Majoratsbesidderen, i det ethvert Salg og enhver Anbringelse af Kjøbesummerne kunde skee strax, uden at afvente Ministeriets Approbation. Naar man vil antage en saadan Foranstaltning for at være motiveret ved Mistillid til vedkommende Majorats Besidderes Redelighed, da vil dette — siges der — være en urigtig Opfattelse af dens Natur og Betydning. Dernæst gjøres ogsaa opmærksom paa, at der ved Salgets Udførelse kunde være Bestemmelser at tage, ved hvilke Besidderens Interesser kunde være modsat Familiens, og fornemmelig i sidstnævnte Henseende maa det erkjendes nødvendigt, at der føres en Control til Betryggelse for, at hele Realisationen foregaaer paa en hensigtsmæssig og de forskjellige Interesser